

Sisällys

ALKUSANAT 3. PAINOKSEEN	V
SISÄLLYS PÄÄPIIRTEISSÄÄN	VII
SISÄLLYS	IX
LYHENTEET	XIX
I JOHDANTO	1
1 Ulosoton keskeispiirteitä	1
2 Katsaus ulosottolainsäädännön uudistuksiin	5
3 Ulosotto-organisaatio	10
3.1 Ulosottolaitoksen keskushallinto	10
3.2 Ulosottomiehet	14
3.3 Perustäytäntöönpano	17
3.4 Laaja täytäntöönpano	20
3.5 Erityistäytäntöönpano	22
3.6 Tuomioistuinten rooli ulosotossa	24
3.7 Virka-apu ulosotossa, asiantuntija ja toimitsija	25
3.8 Käsittelykieli ja tulkkaus	26
4 Ulosoton asianosaiset ja sivulliset	28
5 Ulosoton tilastoja	30
6 Ulosottomenettelyn päävaiheet	33
II ULOSOTON KESKEISET PERIAATTEET	37
1 Yleistä periaatteiden merkityksestä	37
2 Ulosoton tehtävät	43
3 Ulosoton tavoitteet ja arvot	46

4	Ulosottomenettelyn pääperiaatteet ja -piirteet	52
4.1	Asianmukaisuus	53
4.2	Virallistoimintoisuus	61
4.3	Summaarisuus ja attraktio	64
4.4	Velalliskohtaisuus ja valtakunnallisuus	69
5	Ulosottomiehen esteellisyys	70
5.1	Yleistä	70
5.2	Esteellisyyssperusteet	72
5.3	Menettely ja esteellisyyden vaikutus	77
III	ULOSOTTOPERUSTEET	81
1	Ulosottoperusteita koskevat säännökset	81
2	Yleistä ulosottoperusteesta ulosoton edellytyksenä	82
3	Ulosotossa täytäntöön pantavat velvoitteet	92
3.1	Velvoitteiden lajit	92
3.2	Ulosottoperusteen epäselvyys	100
4	Ulosottoperusteiden lajit	104
4.1	Tuomio	105
4.2	Ulkomainen tuomio	107
4.3	Turvaamistoimipäätös	114
4.4	Välitystuomio	115
4.5	Vahvistettu elatusapusopimus	117
4.6	Hallintolainkäyttöpäätös	118
4.7	Hallintopäätös	119
5	Poikkeukset ulosottoperusteen vaatimuksesta	123
6	Ulosottoperusteen lainvoimaisuus	126
6.1	Yleistä ulosottoperusteen lainvoimaisuuden merkityksestä	126
6.2	Lainvoimainen tuomio	129
6.3	Lainvoimaa vailla oleva tuomio	133
6.3.1	Yleistä	133
6.3.2	Käräjäoikeuden maksutuomio	135
6.3.3	Käräjäoikeuden häätötuomio	139
6.3.4	Käräjäoikeuden luovutustuomio	140
6.3.5	Käräjäoikeuden muu tuomio	141
6.3.6	Yksipuolinen tuomio ja vahvistettu sovinto	142
6.3.7	Hovioikeuden tuomio	144

6.4	Täytäntöönpanon keskeytysmääräys	146
6.5	Muun ulosottoperusteen täytäntöönpanokelpoisuus	153
6.5.1	Turvaamistoimipäätös, välitystuomio, tilityspöytäkirja.	153
6.5.2	Hallintolainkäyttöpäätös ja hallintopäätös . .	156
IV	ULOSOTTOPERUSTEEN LAKKAAMINEN	161
1	Ulosottoperusteen kumoaminen tai muuttaminen . . .	162
2	Ulosottoperusteen henkilöllinen ulottuvuus	168
3	Veloitteen lakkaamisesta	173
4	Kuittaus ulosotossa	183
4.1	Velallisen kuittausvaatimus	184
4.2	Sivullisen kuittausvaatimus	190
5	Ulosottoperusteen määräaikaisuus ja saatavan lopullinen vanhentuminen	197
5.1	Yleistä sääntelystä ja sen taustasta	197
5.2	Säännösten soveltamisala	203
5.3	Määräajan pituus ja laskeminen	211
5.4	Saatavan lopullinen vanhentuminen	220
5.5	Määräajan jatkaminen.	226
V	ASIAN VIREILLEPANO JA KÄSITTELYPAIKKA	239
1	Yleistä vireillepanosta ja ulosottoasiasta	239
2	Ulosottohakemuksen tekeminen	243
2.1	Kirjallinen hakemus ja sähköinen viesti.	245
2.2	Ulosoton sähköisessä asiointipalvelussa laadittu hakemus.	247
2.3	Tietojärjestelmähakemus.	249
2.4	Hakemus ja saatavan vanhentuminen	250
3	Hakemuksen sisältö	251
3.1	Yleistä.	251
3.2	Asianosaisia ja asiamiestä koskevat tiedot	252
3.3	Saatavaa ja ulosottoperustetta koskevat tiedot	253
3.4	Samanaikaista ulosottoa koskevat tiedot	257
3.5	Suppeaa ulosottoa ja passiivirekisteröintiä koskeva pyyntö	258

3.6	Muut tiedot	260
3.7	Hakijan myöhempi informointivelvollisuus	261
4	Hakemuksen liiteasiakirjat	262
4.1	Ulosottoperuste.	262
4.2	Saamistodiste	266
5	Ulosottoasian vireilletulo ja sen oikeusvaikutukset	272
5.1	Vireilletulon edellytykset.	272
5.1.1	Yleistä.	272
5.1.2	Ulosottoperuste	274
5.1.3	Oikea hakija ja vastaaja.	280
5.1.4	Muita edellytyksiä	285
5.2	Vireilletulopäätös	288
5.3	Vireilletulon ajankohta	289
5.4	Vireilletulon oikeusvaikutukset.	291
5.4.1	Ulosottomiehen toimivalta	291
5.4.2	Vanhentumisen katkeaminen	293
5.4.3	Vaikutus asianosaisten ja sivullisen asemaan.	297
6	Vastaava ulosottomies ja ulosottoasian käsittelypaikka	300
6.1	Keskittäminen, velalliskohtaisuus ja valtakunnallisuus.	300
6.2	Vastaavan ulosottomiehen määrätymisen perusteet	304
6.2.1	Yleistä.	304
6.2.2	Vastaavan ulosottomiehen määrätymis- perusteet laajassa täytäntöönpanossa.	307
6.2.3	Vastaavan ulosottomiehen määrätymis- perusteet keskitetyssä ulosottoerinnässä.	310
6.3	Vastaavan ulosottomiehen vaihtuminen	312
6.4	Muutoksenhakukielto	314
7	Ulosottomiesten yhteistoiminta	316
7.1	Virka-apu	316
7.2	Samanaikainen ulosotto	319
7.2.1	Määrä- tai asiakirjakontrolli	319
7.2.2	Koordinoinnin toteuttaminen	322

VI	ULOSOTTOTOIMITUS	325
1	Avustaja ja asiamies	325
1.1	Yleistä	325
1.2	Oikeus käyttää avustajaa	327
1.3	Oikeus käyttää asiamiestä	329
1.4	Asiamiehen valtakirja	331
1.4.1	Velvollisuus esittää valtakirja	331
1.4.2	Valtakirjan esittäminen ulosottomiehelle ..	333
1.4.3	Valtuutuksen voimassaolo	333
2	Väliaikaistoimi	335
2.1	Väliaikaistoimen edellytykset	335
2.2	Väliaikaistoimet ja niiden vaikutus	341
2.3	Väliaikaistoimen voimassaolo ja peruuttaminen ..	343
2.4	Ehdollinen väliaikaistoimi	345
3	Toimitus	347
3.1	Yleistä	347
3.2	Toimituksen aika	349
3.2.1	Joutuisuusvaatimus	349
3.2.2	Täytäntöönpanon lykkääminen	352
3.3	Toimituspaikka	354
3.4	Järjestyksenpito toimituspaikalla	358
3.4.1	Toimituspaikan alue	358
3.4.2	Järjestyksenpitotoimet ja henkilöllisyyden selvittäminen	359
3.5	Toimitustodistaja	361
3.6	Pöytäkirja	364
3.6.1	Pöytäkirjan laatiminen	364
3.6.2	Pöytäkirjan jäljennöksen toimittaminen ..	367
4	Vakuus	369
4.1	Vakuustilanteiden systematiikkaa	369
4.2	Vakuustilanteiden tarkastelu täytäntöönpanon vaiheen mukaisesti	371
4.2.1	Ennakkoturvaaminen: turvaamistoimen täytäntöönpano	371
4.2.2	Ulosotoperustetta koskeva muutoksenhaku	372

4.2.3	Ensiasteen ulosottomenettely	374
4.2.4	Ulosoton oikeussuojamenettely	379
4.3	Vakuuden asettaminen ja säilyttäminen	381
4.4	Vakuuden hyväksyminen	382
4.5	Vakuuden asema.	391
4.6	Suorituksen ottaminen vakuudesta	394
4.6.1	Perimisen edellytykset.	394
4.6.2	Perimismenettely	398
4.7	Vakuuden palauttaminen	400
4.8	Velkojat, joiden ei tarvitse asettaa vakuutta.	402

VII ULOSOTTOMIEHEN PÄÄTÖS JA TIEDOKSIANTO. 405

1	Ulosottomiehen päätös	405
1.1	Taustaa	405
1.2	Päätöksen muoto ja sisältö	406
1.3	Päätöstilanne ja päätöksen kohde	409
1.4	Päätöksen muodon valinta	414
1.4.1	Viran puolesta tehtävä päätös	414
1.4.2	Väitepäätös.	418
1.5	Päätöksen ajankohta ja ilmoitukset	422
1.6	Kuuleminen ja muutoksenhaku	424
1.7	Päätöksen voimassaolo	427
1.8	Selvityksen hankkiminen	429
2	Ilmoitukset, kutsut ja kuuleminen	432
2.1	Yleistä.	432
2.2	Vireilletuloilmoitus ja velallisen oikeus tutustua häntä koskeviin tietoihin.	434
2.3	Ulosmittauksen ennakoilmoitus	440
2.4	Kutsu ulosmittaustoimitukseen.	442
2.5	Jälki-ilmoitus	444
2.6	Kuuleminen	447
3	Tiedoksiantomenettely	452
3.1	Yleistä.	452
3.2	Tiedoksiannon vastaanottaja.	455
3.3	Tiedoksianto-osoite	458
3.4	Tavallinen ja todisteellinen tiedoksianto – kumpi valitaan?.	465

3.5	Tiedoksiantomenettely tavallisessa tiedoksiannossa	467
3.6	Tiedoksiantomenettely todisteellisessa tiedoksiannossa	472
3.6.1	Normaali todisteellisen tiedoksiannon menettely	472
3.6.2	Sijaistiedoksianto ja viimesijainen tiedoksiantotapa	474
3.7	Tiedoksianto ulkomaille	477
3.8	Yksipuolisen tuomion tiedoksianto	478

VIII ULOSMITATTAVAN OMAISUUDEN ETSIMINEN 481

1	Yleistä	481
2	Etsimisvelvollisuuden laajuus ja vähimmäistoimet	484
3	Paikkaan kohdistuva etsiminen	488
3.1	Omaisuu den etsiminen	488
3.2	Selvitysaineiston etsiminen	493
4	Henkilöön kohdistuva etsiminen	496
5	Tietojen hankkiminen velalliselta ja ulosottoselvitys	499
5.1	Yleistä	499
5.2	Tietojenantovelvolliset	503
5.2.1	Velallinen on luonnollinen henkilö.	503
5.2.2	Velallinen on yhteisö	505
5.3	Annettavat tiedot	509
5.4	Ulosottoselvitys.	517
5.4.1	Yleistä.	517
5.4.2	Ulosottoselvityksen toimittamisen edellytykset.	518
5.4.3	Kutsu ja pakkokeinot saapumisen varmistamiseksi	523
5.4.4	Ulosottoselvityksen toimittaminen	525
5.4.5	Pakkokeinot ulosottoselvityksessä	531
6	Tietojen hankkiminen sivulliselta ja viranomaiselta	535
6.1	Yleistä.	535
6.2	Sivullisen tietojenantovelvollisuus	542
6.2.1	Yleistä.	542
6.2.2	Menettely tietojen hankkimisessa	545

6.2.3	Ulosottomiehelle annettavat tiedot	546
6.2.4	Velvollisuus esittää aineistoa ja vaitiolovelvollisuus	550
6.2.5	Pakkokeinot	551
6.3	Viranomaisen ja julkista tehtävää hoitavan tietojenantovelvollisuus	553
7	Suppea ulosotto	554

IX	ULOSOTON JULKISUUS	559
1	Yleistä	559
2	Asiakirjajulkisuus	560
2.1	Yleistä	560
2.2	Ulosottorekisteri	564
2.3	Yleisöjulkisuus	569
2.3.1	Sääntelyn rakenteesta	569
2.3.2	Rekisteriin talletettu tieto	571
2.3.3	Muu asiakirja	573
2.3.4	Poikkeamisperusteet salassapidosta	575
2.4	Luottotietojen luovuttaminen	577
2.4.1	Yleistä	577
2.4.2	Luottotietorekisteriin merkittävät ulosottotiedot	578
2.4.3	Maksuhäiriötietojen säilyttämisaajat	580
2.5	Julkisuus Ulosottolaitoksen sisällä	585
2.6	Muut viranomaiset	586
2.6.1	Yleistä	586
2.6.2	Viranomaisten yleinen tietojensaantioikeus	588
2.6.3	Yhteistoimintaviranomaisten tiedonsaanti	589
2.6.4	Poikkeamisperusteet salassapidosta	593
2.6.5	Ulosottomiehen oma-aloitteinen tietojenanto	594
2.7	Asianosaisjulkisuus	598
2.8	Rajoitukset rekisteröidyn oikeuteen tutustua häntä koskeviin ulosottotietoihin	605

3	Ulosottomiehen vaitiolovelvollisuus	606
3.1	Vaitiolovelvollisuus salassapitovelvoitteena	606
3.2	Vaitiolovelvollisuus osana ulosoton lähdesuojaa	607
3.2.1	Tietojen luovuttamiskielto	607
3.2.2	Tietojen luovuttaminen asianosaisille	622
4	Yhteenvedoa asiakirjajulkisuudesta ja vaitiolovelvollisuudesta	624
5	Toimituksen julkisuus	625
X	PAKKOKEINOT ULOSOTOSSA	627
1	Yleistä ulosoton tehosteista	627
2	Uhkasakko ja nouto	632
2.1	Yleistä uhkasakosta ulosotossa	632
2.2	Uhkasakkomenettely	634
2.3	Nouto	642
3	Voimakeinot	644
3.1	Yleistä ulosottomiehen voimakeinoista	644
3.2	Omaisuuteen kohdistuvat voimakeinot	648
3.3	Henkilöön kohdistuvat voimakeinot	651
XI	VIREILLÄOLON PÄÄTTYMINEN JA PASSIIVIPERINTÄ	655
1	Milloin ulosottoasian vireilläolo päättyy?	655
1.1	Yleistä	655
1.2	Oikeudenkäynti jatkaa ulosottoasian vireilläoloa	659
1.3	Oikeudenkäynti lakkauttaa ulosottoasian vireilläolon	661
2	Vireilläolon päättymisen oikeusvaikutukset	663
2.1	Ulosottomiehen toimivalta	663
2.2	Asianosaisten ja sivullisen asema	664
3	Estetodistus ja luottotietomerkinnät	670
4	Passiivisaatavan perintä	676
4.1	Yleistä	676
4.2	Passiivisaatavaksi rekisteröinti ja sen oikeusvaikutukset	677
4.3	Rekisteröintiäika	679
4.4	Ulosmittaus tai väliaikaistoimi	680

XII TAKAISINSAANTI ULOSOTOSSA	685
1 Yleistä	685
1.1 Yleistä ulosmittaustakaisinsaannista.	685
1.2 Ulosottomiehen rooli	689
1.3 Takaisinsaannin toimintaympäristö ulosotossa ...	691
2 Takaisinsaannin edellytykset	694
2.1 Oikeustoimi ja määräpäivä	694
2.2 Takaisinsaantiperusteista.	698
3 Takaisinsaantimenettely	704
3.1 Takaisinsaantikanne	704
3.2 Takaisinsaantiväite	711
4 Takaisinsaannin vaikutukset	716
XIII TÄYTÄNTÖÖNPANOKULUT JA ULOSOTTOMAKSUT	725
1 Yleistä	725
2 Täytäntöönpanokulut	726
3 Ulosottomaksut	730
3.1 Maksulajit ja maksuvelvolliset.	730
3.2 Velallisen suoritettavat maksut	731
3.2.1 Taulukkomaksu	731
3.2.2 Myyntimaksu	734
3.2.3 Täytäntöönpanomaksu.	734
3.3 Hakijan suoritettavat maksut	736
3.3.1 Käsittelymaksu	736
3.3.2 Tilitysmaksu.	737
3.4 Todistus- ja jäljennösmaksu	738
3.5 Maksuttomat suoritteet.	739
4 Oikeusapu	740
LÄHTEET	745
OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO	763
ASIAHAKEMISTO	767